

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

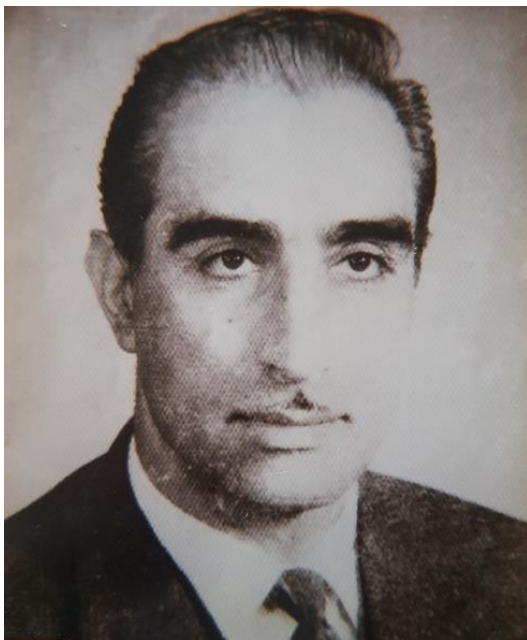

۲۰۱۹/۰۷/۰۱

نویسندگان: فاطمه فاروق اعتمادی و احسان لمر

پوهاند دوكتور غلام فاروق اعتمادی

مدتها بود که آرزوی نوشتن زندگی نامه استاد سترگ و نستوه، مبارز آزاده و حقیقت جوی فرزانه جناب پوهاند صاحب را داشتم ولی متأسفانه کمتر چیزی بدستم آمد تا اینکه توفیق نصیب گشت و با شاهدخت مدبر و دانشمند شان «فاطمه جان فاروق اعتمادی» از طریق اینترنت رابطه برقرار گشت و ایشان به درخواست لیبیک گفته و سوانح دو ستاره تابناک عرفان و فرهنگ و معارف کشور یعنی مادر و پدر شان را برایم ارسال نمودند که از صمیم قلب از ایشان سپاس گذارم. باید اضافه نمایم که قسمت بیشتر معلومات در باره استاد دست اول و از دختر شان بوده و بعضی قسمت ها را من اضافه نمودم، به این نسبت نوشته را از دو قلم عنوان کردم.

استاد غلام فاروق فرزند مرحوم غلام حیدر اعتمادی و نواسه سردار عبدالقدوس خان اعتماد الدوله می باشد که به تاریخی (۲۵ حمل ۱۲۹۸ ش - ۱۵ اپریل ۱۹۱۹ م) در شهری کابل چشم به جهان گشود. بعد از ختم تحصیلات ثانوی و اخذ بکلوریا از لیسه استقلال، نظر به لیاقت صنفی طبق مقررات آن زمان جهت ادامه تحصیلات عالی به فرانسه اعزام گردید و در آنجا با اخذ دوکتورا در رشته علوم اجتماعی (تاریخ) و هم دیپلوم در رشته علوم سیاسی از انستیتوت تحصیلات علوم سیاسی پاریس (۱۹۴۷-۱۹۴۵) نائل گردید و بعد از ختم تحصیلات عالی به وطن عودت نمود و در پوهنتون کابل بحیث استاد شامل خدمت شد. وی در لیسه عالی ملالی و استقلال نیز تدریس کرده اند و در مدت ۴۵ سال خدمت خود هزاران شاگرد را تربیه نموده و منحصت استادی رهنما صد ها استاد را بمدارج علمی در پوهنتون رسانیده است. دوكتور فاروق اعتمادی بیشترین اوقات عمرش را در سنگر علم و فرهنگ به سر رسانیده و در عرصه های سیاسی، حقوقی، تاریخی و علمی خدمات شایسته ای برای وطن و مردمش انجام داده و آثاری متعددی از خود بجا گذاشت و به اخذ درجه علمی پوهاندی نایل گردید و نظر به خدمات صادقانه و شایسته به اخذ نشانهای متعدد نیز موفق شده و از نظر رتبه ماموریت در سال ۱۹۹۲ به مافوق رتبه ارتقا کرد، او از آغاز خدمت تا دم مرگ به حیث استاد باقی ماند. وی برای مدتی بحیث رئیس فاکولته حقوق و علوم سیاسی نیز انجام وظیفه نموده است.

پوهاند دوكتور فاروق اعتمادی یک دانشمند چیره دست، آموزگار مستعد و مس، مرد راستکار، فداکار و از خود گذر، راست گو و سخنور با منطق و با استعداد بوده و با کرکتر عالی که داشت در بین شاگردان، استادان و مردم از محبوبیت و احترام خاصی بر خوردار بود. مرحومی از جمله اولین شخصیت های هستند که لقب با افتخار اکادمیسین را در افغانستان بدست آوردند و در تحلیل های سیاسی خود نیز موفق بود. وی یک پارتیزان معتقد و مبارز در دفاع از آزادی، حقوق بشر، دیموکراسی و یک چهره ای شناخته شده و برازنده کشور میباشد که بدون در نظر داشت ارتباطات فامیلی با خانواده سلطنتی بر ضد بربریت و استبداد قرار گرفته در اولین آزمون دیموکراسی دوران صدارت شاه محمود خان (۱۹۴۶ - ۱۹۵۳) با مبارزان بایستاد و در حزب وطن به

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی

رهبری غلام محمد غبار پیوست. اما به قول از حضرت سید افغان: اگر مردم آگاهانه دموکراسی و نظام خودی را تشکیل دهند نه اینکه بالائی ها برایشان تحفه دهند زیرا زمانیکه نخواهند آنرا دوباره از ایشان میگیرند، در ۱۹۵۱ نظام از صدای مردم در هراس شده در قدم نخست هیئت رهبری و کدر های احزاب ویش زلمیان، خلق و وطن را باز هم با همان اتهام جعلی و دروغین همیشگی شان «به سود اجنبی کار می کردند» زندانی ساختند، که به قول از مرحوم غبار «داکتر ابوبکر خان - داکتر عبدالقیوم خان - داکتر غلام فاروق خان - عبدالحی خان عزیز و سلطان احمد خان از ۱۳۳۱ - ۱۳۳۲ (۱۹۵۲ تا ۱۹۵۳)» در زندان ماندند، و پوهاند اعتمادی دو سال دیگر تحت نظارت پولیس قرار داشت. در دوران حاکمیت دکتور نجیب الله در مورد نام حزب وطن با وجود اعتراضیه کتبی که در روز نامه «پیام» که از طرف دوکتور اعتمادی به نشر رسیده بود حزب دیموکراتیک خلق نام حزب وطن را بخود اختصاص داد.

برای زنده یاد پوهاند فاروق این بزرگترین افتخار زندگی او بود که دولت های مستبد هیچ کدام نتوانستند او را باب ندان خود ساخته به سازش و مماشات وا دارند. اما او همیشه منحنیت یک انسان رسالت مند و مبارز، در قلب مردمش جا دارد و خواهد داشت و این بزرگترین تقدیر و ستایش است که نصیب کمتر انسانی می شود.

دوکتور فاروق اعتمادی همواره در پهلوی مردم خود قرار گرفته و مخالف جدی رژیم های استبدادی بوده و در مسیر واقعیت نویسی و واقعیت گوئی بران زندگی داشت، بی جهت نخواهد بود که مطالبی را از پوهاند استاد سید سعد الدین هاشمی در این جا اضافه نمایم: «حینی که بار اول کتاب {جنبش مشروطه خواهی در افغانستان} را منحنیت اثر علمی ارتقا به رتبه علمی پوهنوالی به دانش گاه کابل پیش کردم لازم بود از محتوای کتاب در محضر استادان با صلاحیت کرسی تاریخ دانشگاه کابل دفاع نمایم در روز دفاع از این اثر برخی از منسوبین محافظه کار و افراطی با شنیدن نام اثر چنان ناراحت و مضطرب گردیدند که اصرار ورزیدند راجع به رفع قیود سانسور مطبوعاتی به تماس شوم، به هر حال این ماجرا و معضله خلق شده به کمک استاد بزرگوار شادروان پوهاند دکتور فاروق اعتمادی که خود یکی از فعالان مشروطیت سوم و مشوق اصلی ام در تحریر این اثر تحقیقی بود و سمت استاد رهنما مرا داشت، به صورت بسیار عالمانه و عاملانه حل گردید» ۱

مرحوم اعتمادی در مدت شانزده سال جنگ افغانستان را ترک نکرد و با دفاع از حق مردم مبارزه می کرد (مبارزه در داخل کشور با فهم شرایط پر از هر گونه خطر کار آسان نبود. او با تلاش های پیگیر باعث رهائی یک تعداد از شاگردان، استادان و دیگر بندی های سیاسی از زندان ها گردید).

دوکتور اعتمادی با تمام معنی یک میهن پرست و مردم دوست بود، او هیچ گاه منافع خود را به دیگران ترجیح نداده و به جاه و جلال پشت پا می زد و همواره با دفاع از حق مردم به مبارزات خود ادامه میداد و در راه اتحاد و یک پارچگی وطن عزیزش تلاش می ورزید، مرحوم سه شعار داشت که به شاگردانش با تفصیل، تفهیم و تأکید می کرد "اول خدایت را بشناس، دوم خودت را بشناس و سوم مردم را بشناس".

پوهاند فاروق بزبان های فرانسوی و انگلیسی تسلط داشته و در بسا کنفرانس ها و سمینار های ملی و بین المللی اشتراک ورزیده است، چنانچه در جلسات کمیته بین المللی تدوین تاریخ تمدن های آسیای میانه تحت نظر یونسکو در پاریس، در جلسه دوم بحیث همکار ناشر جلد دوم تاریخ تمدن کشورهای آسیای میانه، بعداً به حیث عضو کمیته و در سال ۱۹۸۷ بحیث معاون رئیس (انجمن بین المللی برای مطالعات کلتوری آسیای میانه) انتخاب گردید.

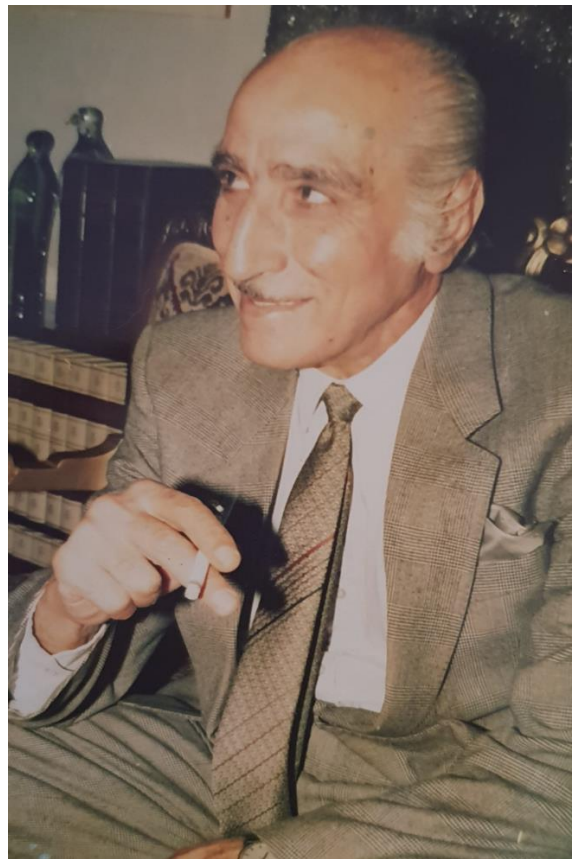
(IASCCA) International Association for the Study of the Cultures of Central Asia

دوکتور فاروق اعتمادی علاوه بر فعالیت های علمی اش، علاقه خاصی به هنر نیز داشت. او برای اولین بار موزیک غرب را در مملکت عزیز ما وارد کرد که با همکاری او از طریق رادیو افغانستان پخش می شد.

دو ابر ستاره درخشان سده بیست میلادی کشور ما دوکتور فاروق اعتمادی و محترمه صالحه فاروق اعتمادی در (۱۳۳۵ شمسی مطابق ۱۹۵۶ میلادی) ازدواج نمودند که یک فرزند بنام فاطمه فاروق اعتمادی دارند، استاد می گفت شاگردانش همه سمت فرزندانش را دارند .

دوکتور اعتمادی در دسامبر ۱۹۹۳ جهت معاینات صحی و معالجه با همسرش صالحه فاروق به دهلی جدید رفتند و به شفاخانه آنجا بستر و بعد از ترک شفاخانه تحت مراقبت و ندای قرار داشت، در این وقت منزل رهايشی شان را با تمام دارائی مادی و معنوی یعنی کتابخانه بزرگ و مجهز غارت گران ویران گر وطن تاراج نموده و خانه را آتش زدند که شرایط بازگشت به کابل برای شان میسر نه گردید. دکتور اعتمادی چیزی که از آن هراس داشت، در عالم غربت و بی کسی، دور از وطن و مردم عزیزش، به اثر حمله قلبی به عمری ۷۵ سالگی (به روز چهارشنبه ۱۴ جون ۱۹۹۵ - ۲۴ جوزای ۱۳۷۴) داعی اجل را لبیک گفت و در حضیره حضرت خواجه نظام الدین اولیا در دهلی جدید خوابیده است. نویسندگان، خیرگان و اهل فرهنگ و معارف و جراید بیرون مرزی وفات دوکتور اعتمادی یک ضایعه بزرگ علمی، فرهنگی و سیاسی برای افغانستان نوشتند که واقعیت هم است.

۱ - پوهاند سید سعد الدین هاشمی - نخستین کتاب در باره جنبش مشروطه خواهی در افغانستان - جلد اول چاپ شورای فرهنگی افغانستان استوکهم سویدن سال ۲۰۰۱ صفحه (ط) مقدمه ناشر به نقل از یاد داشت های مولف.

د پانو شميره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولئ